

**SAME
ÄTNAM**

DEN SAMISKA RIKSORGANISATIONEN

Verksamhetsberättelse

År 2022

Styrelsens Verksamhetsberättelse år 2022

Riksorganisationen Same Ätnam fungerar som remissinstans för stat och myndigheter och vi finns representerade såväl nationellt som regionalt i en rad olika samrådsfunktioner. I dessa sammanhang är vår roll att ge röst till det samiska civilsamhället och bevaka och arbeta för de frågor, intressen och rättigheter som berör samer såväl inom som utanför det som kallas kärnsamiska områden. Ett enat och starkt Sápmi är vår målsättning och ambition, och den löpande verksamheten bedrivs av en styrelse samt genom representanterna i de olika organen.

Beskrivning av Verksamhetsåret 2022

Pandemin fortsatte att sätta sina spår i verksamhetens arbete, men har avtagit under året. 2022 har inneburit få fysiska möten med ett fysiskt möte i Umeå och ett möte i december med föreningar och representanter för våra olika organ. Pandemin har dock bidragit till att vi har blivit duktigare på distansmöten och vi har haft många digitala möten. Organisationen har varit med på fler möten än vad vi normalt hinner med på ett år. Vi deltar aktivt bland annat i flera samrådsmöten, möten med sametinget och en del arbetsgrupper.

Inom Riksorganisationen Same Ätnam arbetar vi aktivt för att främja, stärka och ena Sápmi, och där revitaliseringen av språket, näringarna och kulturen är i fokus. Angelägna frågor för styrelsen är lyfter våra frågor vid samrådsmöten och andra möten är:

Viktigt är möjligheterna för oss samer att lära oss vårt språk och möjligheten att kunna utbildas i samiska näringar och kulturen. Detta är viktigt för en levande och frodande kultur.

Styrelsen-försöker på alla sätt belyser behovet av ökade resurser till undervisning i samiska språk för alla åldrar. Många föräldrar upplever svårigheter med att det finns för få samiska barn som får möjlighet till undervisning i samiska. Problemet med för få lärare är att det saknas kunskap hos många kommuner om deras skyldigheter gentemot samiska barn.

Det saknas också tillgång till läromedel på de mindre samiska språken. Vi lyfter också frågan om hur staten, med ursprung i 1928 års Rennäringslag, diskriminerar samer utanför samebyarna. Vi informerar också om den diskriminering som drabbat och drabbar skogsrenskötseln. Vi försöker framföra behovet av ökad kompetens hos myndigheter och beslutsfattare om det samiska samhället, den samiska kulturen och det samiska folket.

Deltagande i möten och samråd har under 2022 bland annat skett med:
Renmarkskommittén: här har man främst arbetat med kunskapsinhämtning och tittat på olika lagar som kan påverkas vid en förändring. Man lyssnar också väldigt mycket på alla intressenter så som Svenska jägarförbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, Sportfiskarna, Skogsstyrelsen, Forsvarsmakten, länsstyrelser, Statens fastighetsverk., Jurister och historiker, Sametinget, SSR m.fl.

www.sou.gov.se/n-202102.renmarkskommitten

Samrådsmöte med Skolverket: Samråd gällande de nya kursplanerna, vilka har diskuterats utifrån samiskt perspektiv, där formuleringar i kursplanerna har legat i fokus.

Forum för levande historia:

Vi har vid upprepade tillfällen haft samråd med Forum för Levande historia.

Samrådsmöte om handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken: Samråd gällande ökad tillgänglighet till och bättre kvalitet i undervisning av nationella minoritetsspråk. Statens skolverk har som uppdrag att lämna förslag på hur en nationell samordning av undervisningen i nationella minoritetsspråk inom skolväsendet kan organiseras så att undervisningen i språken stärks.

Samrådsmöte med Regionerna: Det är två möten per år. Vi har samtalat mycket om SANKS – avtalet, vilket berör psykisk ohälsa. Det finns ett hälsocenter i Karasjokk, Norge, men ännu inget i Sverige. Kunskapsnätverket arbetar mycket med samisk psykisk ohälsa i Sverige.

Samerådet: Samerådet har två möten per år på olika ställen inom Sápmi/Sábme/Saepmie. Vid dessa möten har bland annat Samernas 22:a Konferens diskuterats och planerats, statistik i Sápmi/ Sábme/Saepmie tagits upp, aktuella samiska frågor, och strategiplan för 2022-2026.

Samråd kring Samernas 22 Konferens/Saami Conference: Pga pandemin beslutades att konferensen skjuts upp till 2022. Förberedelser inför konferensen planerades.

Samråd med Sametinget

Språkets bevarande och utvecklande. Hur vi kan hjälpas åt att bevara och utveckla de samiska varieteterna.

Samråd Kulturrådet, Kungliga biblioteket, ISOF, Svenska Filmindustrin, Samiska riksorganisationer, Kulturdepartementet och kulturminister

Kulturministern har haft samråd med samiska organisationer för att få veta mer om våra behov. Kulturrådet berättade om det nya treåriga uppdraget som handlar om att främja litteratur och läsfrämjande. Det finns ett stort behov av främst barn-och ungdomslitteratur. Uppdraget är en förstärkning av det som görs sedan tidigare. Litteraturstöd finns att söka för alla nationella minoriteter men det har hittills inte kommit in så många ansökningar.

Kulturrådet informerade också om att det är möjligt att skicka in en intresseanmälan för att bli sakkunnig i någon av de arbets- och referensgrupper som bedömer ansökningar om kulturstöd. Vi behöver bland annat ökad kompetens gällande nationella minoriteters och urfolket samernas kultur och även kunskaper i nationella minoritetsspråk.

Civil Rights Defenders: RSÄ finns representerade i det så kallade Samiska expertrådet. I detta expertråd ingår även representanter från andra samiska organisationer och samebyar. En möjlighet att gemensamt, med Civil Rights Defenders i ryggen kunna lyfta frågor som är centrala. En träff med FNs särskilda observatörer har skett under året. Debattartiklar har skrivits. Stort fokus ligger just nu på den ny gröna kolonialismen.

Svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket: RSÄ har deltagit i samråd och dialog med svenska kyrkans inför ursäkt Ságastallamat 2 i Luleå oktober 2022. Seminarium angående kyrkan och deras skog- och marker.

Digitala föreläsningar anordnade av RSÄ:

Duodji/Vätnoe/Duodje/Duöjjie

Verksamhetsåret 2022

Medlemmar

Same Ätnams medlemsmatrikel består av 158 medlemmar, varav 16 av dessa är sameföreningar.

Styrelsemöten

Styrelsen hade 11 möten under 2022, varav ett fysiskt i Umeå.

Valberedningen

Valberedningen har arbetat med valen

Stadseenligt Årsmöte Landsmöte

Årsmötet 2022 hölls både fysiskt i Uppsala, samt digitalt via Zoom lördagen den 11 juni. Appen PerCap användes vid röstning för både fysiska och digitala deltagare.

Förtroendevalda

RSÄ har förtroendevalda i RSÄ-styrelse, stiftelser, valberedning, lekmannarevisor.

Konstitutionen alla invalda

Förtroendevalda 2022 bestod 32 individer:

Valda utöver styrelsen är fördelade på sammanlagt 9 förtroendeuppdrag:

Samefolket 2 + 2 st, Gaaltje 2 + 2 st, Samiska minnesfonden 1 + 1 st, Samernas Utbildnings Centrum 2 + 2 st, Ájtte 1 + 1 st, Duodji 1st, Samerådet 1 + 1 st, Valberedningen 3 st, RSÄs Styrelse 7 + 3 st.

Språk

Bland de ordinarie förtroendevalda i styrelsen var fördelningen i 2022 års styrelse för de som talar flytande samiska 3 personer och de som talar hjälpligt/lite/inte alls 4 personer.

Genusfördelning

Styrelsen bestod första halvåret av 5 kvinnor och 2 män, samt 2 kvinnor och 1 man som suppleanter. Andra halvåret bestod styrelsen av 5 kvinnor och 2 män, samt 1 kvinnor och 1 man som suppleanter.

Valda i olika organ förutom styrelsen bestod av 9 kvinnor och 6 män, ersättare och suppleanter inräknade.